

Vledder Aa

Verslag schetssessie TLGD

9 december 2025

In opdracht van	Provincie Drenthe
------------------------	-------------------

Opgesteld door	LOF Landschapsarchitecten BV i.s.m. Willem van Wingerden (Gesprek in Beweging)
-----------------------	---

Datum	27 januari 2026
--------------	-----------------

Inleiding

Provincie Drenthe werkt aan het ontwerpprogramma Toekomstgericht Landelijk Gebied Drenthe (TLGD). Dit programma is bedoeld om vergunningverlening in Drenthe weer mogelijk te maken, perspectief te bieden aan de landbouw en om te voldoen aan wettelijke verplichtingen.

In het ontwerpprogramma zijn de opgaven voor water, natuur en landbouw uitgewerkt. Op een aantal plaatsen stapelen deze opgaven, waaronder in het gebied rondom de Vledder Aa en de Wapserveense Aa. Voor deze zogenaamde hotspots heeft de provincie een aantal schetssessies georganiseerd, om in gesprek te gaan met gebiedspartners. Het doel van deze sessies is:

- om de achtergronden van de opgaven vanuit Drenthe en de doorwerking voor dit gebied toe te lichten,
- op te halen wat er speelt en leeft in het gebied, zodat dit benut kan worden bij het definitieve programma TLGD (beoogde besluitvorming in Provinciale Staten in juli 2026),
- ophalen wat belangrijk is om een gebiedsproces te kunnen starten.

Dit verslag is een samenvatting van de schetssessie Vledder Aa op 9 december 2025 en wordt als bijlage toegevoegd aan het ontwerpprogramma TLGD. De opbrengsten leiden in een later stadium tot een beter voorbereide gebiedsgerichte aanpak.

Aanwezige organisaties

LTO-Noord, DAJK, Landschapsbeheer Drenthe, WDOD, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Gemeente Westerveld, AND, Vitens, Recreatieschap, Boermarke, Maatschappij van Weldadigheid en Provincie/Prolander als ondersteuning. Met de aanwezigen is afgesproken dat er geen namen in dit verslag worden opgenomen, maar wel de organisaties die zij vertegenwoordigen. Ook is afgesproken dat de aanwezigheid van organisaties bij de sessie niet bij voorbaat kan worden opgevat als ondersteuning van het TLGD.

Programma van de dag

We startten de ochtend met alle inhoudelijke presentaties, inclusief vragen en toelichtingen.

1. Inleiding TLGD, provincie Drenthe
2. Opgave vanuit ecologie, provincie Drenthe
3. Visie op de landbouw, provincie Drenthe, aangevuld door LTO Noord
4. Wateropgaves, Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDOD)
5. Het gemeentelijk perspectief, gemeente Westerveld

Na de lunch volgde een gesprek aan tafel – met een vertegenwoordiging van verschillende TBO's, landbouw, waterschap, drinkwatermaatschappij Vitens en gemeente – waarin een eerste reactie werd gevraagd op het gepresenteerde en daarna werd verkend wat van belang is voor het vervolg, zowel inhoudelijk als qua proces.

Samenvatting

Dit verslag bevat geen conclusies waar de aanwezigen het over eens waren. Het is bewust een weergave van alle ingebrachte punten. Deze punten zijn onderverdeeld in:

- uit te zoeken
- inhoudelijke discussie
- zorgen
- boodschappen voor het vervolg

Uit te zoeken

- Getallen geven richting, maar zijn niet hard (muv VHR). Opgave komt bovenop NNN. Nuttig om dit nog te verhelderen in het vervolg.
- Stikstof blijft lastige opgave, nu niet in opgave TLGD meegenomen. Uitzoeken wat effect is van stoppers in dit gebied. Het is belangrijk om zo actueel mogelijke data over stikstof als basis te hebben.
- Uitzoeken of voeding vanuit hogere gronden voldoende is om beekdalen te vernatten en nat te houden.
- Breng neveneffecten in beeld, zoals overlast door opzetten peil en bijvoorbeeld kans op vogelgriep door aantrekken watervogels in natte natuur.

Inhoudelijke discussie

- Moet het hele gebied donkergroen kleuren? Oproep is gedaan om te kijken in hoeverre met agrarisch natuurbeheer de doelen kunnen worden gerealiseerd? De uitkomst staat niet vast, ga in overleg met gebied. Neem ervaring Drostendiep mee, dat heeft uiteindelijk geresulteerd in een mozaïek. Als agrarisch natuurbeheer een beperkte of geen optie is vanuit de provincie, is het wenselijk om dit helder in het TLGD vast te leggen. Dat schept duidelijkheid.
- Vanuit natuurlijke systeem, met veel kwel, is uitwerking opgaven hier heel logisch. Stapeling van opgaven is collectieve kans.
- Benut kansen om verbindingen tussen natuurgebieden te leggen.
- Huidig watersysteem: nu zomers hoger en winter lager. Natuurlijk systeem werkt andersom. Wat betekent dat voor behoeften landbouw en natuur in dit gebied? Dit is een ontwerpopgave. Er is geen natuurlijke aanvoer meer, oa door waterwinning. Waterinlaat via kanaal zal in de toekomst niet of minder mogelijk zijn vanwege het landelijk verdelen van water uit het IJsselmeer. Werk uit hoe het gebied in de toekomst meer water vast kan houden.
- Waterberging is grote opgave, zeker voor gebied benedenstrooms (Steenwijk). Dit kan botsen met opzetten peil in beekdal, want minder waterbergend vermogen. Neem dus tijdig mee in ontwerpopgave.
- Landbouwstructuurverbetering als soort afgeleide van opgave is te mager. Zorg dat je iets te bieden hebt. Neem landbouwstructuurverbetering als hoofd-uitgangspunt en rest als afgeleide.
- Belang van balans tussen landbouw, natuur en recreatie. Ruimte voor ontwikkelingen. Nieuwe opgaven moeten die ruimte blijven bieden.

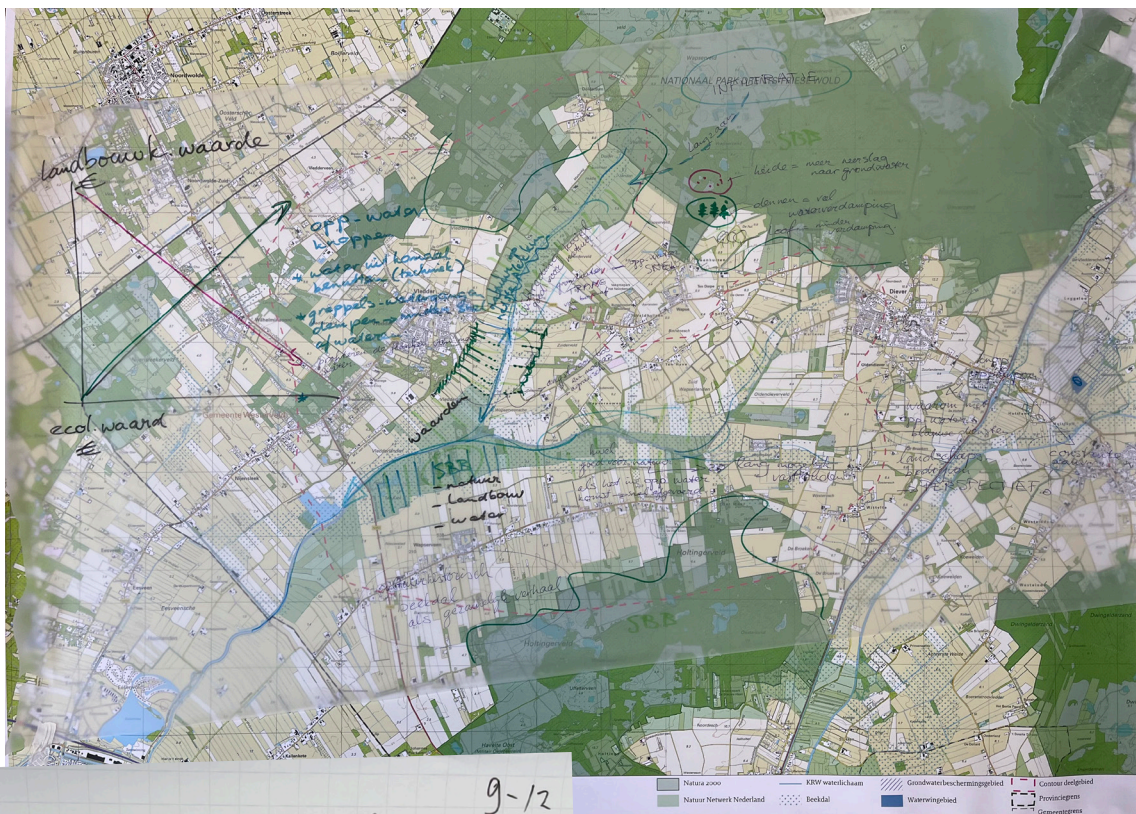
- Functiewijziging moet niet het doel zijn. Voor sommige aanwezigen zelfs een no go.
- Drinkwaterwinning (onttrekken grondwater), landbouw (gewasbescherming) en natuur (bescherming habitats) hebben grote invloed op elkaar, maar hebben ook alledrie baat bij bijvoorbeeld meer infiltratie en vasthouden water. Kwaliteit van groot belang.
- Er zijn veel stoppers in het gebied. Deel stapt over op akkerbouw, andere deel behoudt gronden of verkoopt deze aan omgeving.
- Grond met landbouwwaarde met vrijheid binnen gebruik binnen regels van bestemmingsplan en wetgeving is groot goed. Extra maatschappelijke functies voor landbouwgrond, gaat ten koste van efficiëntie en productie. Die waarde moet worden opgevuld. Mogelijkheid door groenblauwe diensten.
- Ruilproces op gang brengen, ruilverkaveling z.o. Met draagvlak voor opgaven en respect eigendomsrecht.

Zorgen

- Op moment dat gesprek op gang komt over het gebied, werpt dat ook schaduw over gebied. Dat kan rem zijn en daar komt weerstand vandaan. Heb daar oog voor. Gedragen plan kan alleen met samen met belanghebbenden, grondeigenaren.
- Er kan tegenstelling zijn tussen 'geef duidelijkheid' en een zekere ontkenning van opgaven of gevoel dat men niet betrokken wordt.
- Deel van financiering moet ook van het Rijk komen. Dit is lastig en niet overal is geld voor.

Boodschappen voor het vervolg

Aan het einde van de ochtend en aan het einde van de middag zijn boodschappen voor het vervolg opgehaald. Dit zijn boodschappen deels voor TLGD en deels voor gebiedsproces en soms ook voor beiden (zie pagina 7).

Wat wil je meegiven (na ochtend) 9-12

- gedragen (door gebied) inrichting met perspectief voor wonen + werken
- eigenheid gebied behouden
- tijdspad $\rightarrow$ donker groen (hele gebied?!)
- win-win door drebe + uitwerking
- (be-)leefbaarheid verduikt goede blak
- aandacht voor betaalbaar boeren

Boodschap voor vervolg 9-12

- Concreet maken, €'s, ha's, bedrijven, huizen
- hoe nevenvolden in de gaten (b.v. moerasvogels)
- kijkt NAAR quick-wins en begin ermee
- MAakt concreet wat opgave is en hoe die land $\rightarrow$ ha's
 - ga met bedrijven in gesprek
 - zakelijke benadering
 - vul gemeenschapshuis
- Werk aan toekomstbestendig watersysteem
- werk vanuit WAAK den gebied
- Beekdal Agrarisch houden
- start onderop
- kijkt naar impact verhoging in omgeving
- Zorg voor schoon water, volbreide
- Denk na over blauwe rijsche

Boodschappen voor het vervolg

Maak het heel concreet, een 4e Dwingelderveld. Wat betekent het in hectares, kansen, geld etc.

De sociaaleconomische component speelt ook een rol. Neem (be)leefbaarheid (geen wettelijke opgave) ook mee.

Landbouw vraagt stip op de horizon, een verdienmodel, ook voor de toekomst. Landbouw is bereid om samen te werken, kijk naar wat boeren zelf willen oppakken. Maar heb ook wat te bieden, een win-win. Zorg voor gevulde gereedschapskoffer en kies een zakelijke insteek.

Neem de betaalbaarheid van het natuurbeheer ook mee. Er is een grote groep agrariërs in het gebied die graag nauw betrokken willen worden bij vervolg. Zij overwegen een TBO op te richten, dit is een grote kans voor TLGD.

Behoud de eigenheid van het gebied. Behoud het agrarisch karakter van het beekdal bij het realiseren van de opgaven. Verken hierbij verschillende vormen van het realiseren van natuur, met als scenario's: 'donkergroen' en 'agrarisch natuurbeheer' en 'agrarisch'

Bied een perspectief voor mensen die wonen en werken in het gebied. Zorg voor draagvlak, begin van onderop.

Geef landbouw tijd om systeem te veranderen naar wat beter passend is. Wees duidelijk over tijdspad en welke ruimte er is om er zelf invulling aan te geven.

Wees zuinig met de ruimte. Wees zuinig op waarden van gebied (landschap, gebruik etc.), die bepalen de identiteit van het gebied.

Benut en start met lokale kennis en sociale samenhang. Zet mensen, cultuurhistorie en het gebied centraal, niet de opgaven.

Kijk naar de quick wins, wat kun je nu al doen en begin daar mee.

Werk vanuit een beeld van een toekomstbestendig watersysteem, hier komen huidige en toekomstige functies in samen. Zorg hierbij voor voldoende, schoon water. En denk na over (het betalen van) blauwe diensten.